

ЦЕНТР
українсько-європейського
наукового співробітництва

Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

**ФОРМУВАННЯ РЕЗИЛЬЄНТНИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ
В ПЕРІОД ТРАНСФОРМАЦІЙ,
СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ
ТА КРИЗОВИХ СТАНІВ СУСПІЛЬСТВА**

3 липня – 13 серпня 2023 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2023

УДК 378.015.311"363.3"(062.552)

Ф 79

Організаційний комітет:

Тріпак Мар'ян Миколайович – кандидат економічних наук, доцент, заслужений працівник освіти України, ректор НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»;

Палилюцько Оксана Михайлівна – кандидат історичних наук, в.о. керівника Навчально-наукового інституту соціо-психологічної діяльності та реабілітації НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»;

Столяренко Ольга Борисівна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи, психології та соціокультурної діяльності імені Т. Сосновської, в.о. завідувача кафедри соціальної роботи, психології та соціокультурної діяльності імені Т. Сосновської НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»;

Жиляк Наталія Вікторівна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи, психології та соціокультурної діяльності імені Т. Сосновської НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»;

Власенко Юліана Костянтинівна – кандидат політичних наук, викладач кафедри соціальної роботи, психології та соціокультурної діяльності імені Т. Сосновської НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»;

Волощук Марина Борисівна – викладач кафедри соціальної роботи, психології та соціокультурної діяльності імені Т. Сосновської НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».

Ф 79 Формування резильєнтних компетентностей здобувача освіти в період трансформацій, сучасних викликів та кризових станів суспільства : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 3 липня – 13 серпня 2023 року. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. 188 с.

ISBN 978-617-554-162-3

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Формування резильєнтних компетентностей здобувача освіти в період трансформацій, сучасних викликів та кризових станів суспільства» (3 липня – 13 серпня 2023 року).

УДК 378.015.311"363.3"(062.552)

© Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», 2023

© Центр українсько-європейського наукового співробітництва, 2023

ISBN 978-617-554-162-3

Інклюзивні процеси в системі освіти осіб з інвалідністю	
Прокопова О. П.	128
Резильєнтність та її місце у структурі викладання навчальних дисциплін профілактичної медицини в сучасному закладі вищої освіти	
Сергета І. В.	132
Соціально-правові гарантії захисту прав людини в умовах війни	
Сіромська Г. М.	135
Формування клінічного мислення у студентів на кафедрі інфекційних хвороб у реаліях сьогодення	
Совірда О. С., Герасименко О. А., Тюпа В. В.	139
Резильєнтність в управлінні персоналом транспортної галузі	
Спіцина А. Є.	142
Резильєнтність як вимога сучасності: національний і глобальний виміри	
Степаненко В. І.	145
Резильєнтність як чинник конструктивної взаємодії учасників освітнього процесу в ЗВО	
Федоренко А. Ф., Сидоренко О. Б.	149
Ресурсні спогади як фактор резильєнтності	
Філончук З. В.	153
Виховна функція роботи гуртка під час кризової трансформації національної самосвідомості	
Харицька С. В., Колісниченко А. В.	155
Досягнення конструктивної адаптації під час управління змінами в організації	
Чудаєва І. Б.	159
Сучасні підходи до розвитку комунікативної компетентності та психологічної стійкості здобувачів вищої освіти	
Шаблій Т. П., Шаблій О. В.	162
Формування резильєнтних компетентностей майбутнього лікаря у процесі вивчення фахової української мови в умовах воєнного стану	
Шевель Т. О., Шевель Н. О.	166
Розвиток комунікативних здібностей у студентів-медиків як необхідна умова професійного самовизначення	
Шевчук Т. І.	169
Особливості формування та розвитку навички усвідомленості у викладачів вищих навчальних закладів	
Шеремета К. Б.	171

**ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ
НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ
У РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ**

Совірда О. С.

*кандидат медичних наук,
доцент кафедри інфекційних хвороб
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Герасименко О. А.

*кандидат медичних наук,
доцент кафедри інфекційних хвороб
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Тюпа В. В.

*асистент кафедри інфекційних хвороб
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Упродовж двох років до початку повномасштабної війни освітня сфера нашої країни функціонувала в умовах пандемії та обмежень, пов'язаних зі стрімким поширенням захворюваності на COVID-19. Після початку повномасштабної збройної агресії ситуація у вищій освіті України ще більше ускладнилася. До початку цих подій на порядку денному для системи вищої освіти стояли питання реформування, створення системи внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, узгодженої зі стандартами, що діють у Європейському просторі вищої освіти, тощо. Проте останнім часом пріоритетними стали питання створення безпечного середовища і підвищення якості дистанційного формату навчання [3; 4; 5].

Учасники освітнього процесу опинилися в різних умовах, часто за межами України або в регіонах подалі від зони бойових дій; дехто продовжує перебувати на тимчасово окупованих територіях, повітряні тривоги ускладнюють дотримання таймінгу занять, а хронічний стрес у здобувачів вищої освіти ускладнює засвоєння ними великого обсягу необхідних знань. В медичних вузах існує і специфічна проблема – при дистанційному навчанні особистий контакт студентів медиків один з одним, з викладачем та доступ до пацієнтів мінімізований,

а то і цілком відсутній. Освітнє середовище та «жива» практика обов'язкові умови формування професійної компетентності у здобувачів вищої медичної освіти [1; 5].

Раніше, робота студента з тематичними хворими на кафедрі інфекційних хвороб проходила в два етапи. Перший етап включав навички опитування, фізикального обстеження, огляду хворого, виявлення симптомів та інтерпретацію даних. Другий етап включав клінічну доповідь з формулюванням діагнозу, визначенням лікування та складанням листа лікарських призначень.

Для моделювання роботи з тематичними хворими та відпрацювання алгоритмів роботи з ними, викладачами нашої кафедри, в 2022–2023 навчальному році, було впроваджено не лише розбір клінічних ситуаційних завдань створених на основі кейсів реальних випадки інфекційних захворювань, а й розбір клінічних кейсів анонімізованих пацієнтів, які щойно надійшли до стаціонару Одеської міської клінічної інфекційної лікарні. Здобувачі отримували данні анамнезу хворих, фотоматеріали змін шкіри пацієнта (якщо такі були присутні), та данні первинного огляду пацієнта в приймальному відділенні. Здобувачі створювали план лабораторного та інструментального обстеження хворого, результати якого вони отримували від викладача в режимі реального часу, пропонували варіанти подальшого ведення пацієнта, який на цей час знаходиться в стаціонарі, та створювали самостійно план комплексного лікування. Викладач інформував здобувачів-кураторів про будь яку динаміку стану хворого. На основі робочого кейсу здобувачі оформлювали скорочену історію хвороби, яка перевіряється викладачем. Всі кейси обговорювались на заключному занятті циклу, коли здобувачі куратори мали обґрунтувати свої дії для своїх колег.

Для більш яскравої візуалізації клініко-епідеміологічних або інших характерних ознак нозології кейсу, здобувачам кураторам пропонувались блоки клінічних фото-завдання до відповідної нозології. Вони коротко відображають морфологію збудника, провідні симптоми та скарги хворого, специфічні методи дослідження, можливі ускладнення та віддаленні наслідки перенесеного захворювання. За нашими спостереженнями, фото-завдання дають змогу підвищити обсяг і якість засвоєння здобувачами вищої медичної освіти спеціальних медичних знань і практичних навичок, що є одним з важливих факторів їх підготовки [2].

Оцінювання ефективності впровадженої методики викладання серед здобувачів здійснювалося шляхом порівняння результатів тестування, з тематики менеджменту пацієнта, між здобувачами, які навчалися з використанням описаної методики та без неї. Додатково

проведено анонімне опитування здобувачів, для виявлення їх оцінки користі запровадженої методики. Тестування та опитування проводились на платформі MS Forms.

За результатами тестування з менеджменту пацієнта, встановлено, що 72,5% здобувачів, які навчалися з використанням запровадженої методики, отримали вищий бал ніж їх однокурсники, які навчалися за звичайною програмою.

Також 87% всіх опитаних здобувачів, позитивно оцінили використання описаної методики, а 66% вважають, що вона була їм корисною.

Хотілось би також зазначити, що екзаменатори, описуючи свої враження від спілкування зі здобувачами, які навчались з використанням нової методики, зазначали, що вони більш впевнено та структуровано відповідали на екзаменаційні питання.

Таким чином, ми вважаємо, що запропонована нашою кафедрою методика дозволяє покращити якість практичної підготовки, та формування клінічного мислення майбутніх лікарів в умовах відриву від клінічних баз. А відчуття причетності до реального кейсу дозволить підвищити зацікавленість здобувачів у процесі навчання.

Література:

1. Тріщ В. І. Використання інтерактивних методів викладання з їх імплементацією в умовах клініки при формування професійних компетентностей у майбутніх медичних працівників. *Медична освіта*. 2020. № 3. С. 100–104.

2. Тюпа В. В., Совірда О. С., Герасименко О. А. Використання методів візуалізації інформації у викладанні студентам медичних ЗВО під час воєнного стану. *Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі*. 2023/1/18. С. 373–376.

3. Шпарик О. Концептуальні засади цифрової трансформації освіти: європейський та американський дискурс. *Український педагогічний журнал*. 2021. № 4. С. 65–76. DOI:10.32405/2411-1317-2021-4-65-76

4. Ілляшенко, С. М. Цифрова трансформація освітньої діяльності закладів вищої освіти України в умовах війни / С. М. Ілляшенко, Ю. С. Шипуліна, Н. С. Ілляшенко. *Вища освіта за новими стандартами : виклики у контексті діджиталізації та інтеграції в міжнародній освітній простір* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-метод. конф., 10 трав. 2022 р. / Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т. Харків, 2022. С. 7–10.

5. Куцак, Л. В., Крамаренко, І. С., & Сірик, Е. П. (2023). Цифрові освітні ресурси у професійній діяльності сучасних педагогів в реаліях масштабної військової агресії. *Академічні візії*. № 20. 2023. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8038639>